

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	14 juni 2022
Zaaknummer	133024
Portefeuillehouder	Barbara Boudewijnse, wethouder
Onderwerp	Rijksmonumentenstatus Parkgebied Het Mouwtje en Bilderdijkpark

1. Kennisnemen van

Van het besluit om af te zien van het indienen van een voorstel bij het rijk voor de rijksmonumentenstatus van Parkgebied Het Mouwtje en Bilderdijk in Bussum en voorbereidingen te treffen om het hele parkgebied aan te wijzen als gemeentelijk monument.

2. Inleiding

Op 25 mei 2022 heeft uw raad het Toekomstbeeld parkgebied Het Mouwtje en Bilderdijkpark vastgesteld. De visie vormt de basis voor een op te stellen beheer- en uitvoeringsplan. Een van de uitgangspunten voor het uitvoeringsplan, benoemd onder doelstelling 1 (Behouden van het parkgebied voor de komende 100 jaar en koesteren van het oorspronkelijke ontwerp), betrof het onderzoeken van de mogelijkheid en wenselijkheid van een rijksmonumentale status. In april 2022 is een motie ontvangen van de Partij van de Arbeid (M22-35) waarin is opgeroepen om het gehele Mouwtje, inclusief het Bilderdijkpark aan te wijzen tot gemeentelijk monument. Deze motie is toen aangehouden door uw raad waarbij het college heeft aangegeven eerst tot onderzoek over te gaan.

Dit onderzoek heeft plaatsgevonden door in overleg te gaan met Rijksdienst voor het cultureel erfgoed. Het resultaat is dat niet over wordt gegaan tot het indienen van een voorstel voor de rijksmonumentenstatus van het parkgebied.

3. Kernboodschap

Het rijk voert een terughoudend aanwijzingsbeleid

In de Erfgoedwet, artikel 3, lid 1, wordt gesteld dat de minister terughoudend gebruik maakt van de bevoegdheid. Voor aanwijzen van nieuwe rijksmonumenten gelden er strenge richtlijnen. De minister voert een zeer terughoudend aanwijzingsbeleid omdat we in Nederland al een volwaardig monumentenbestand hebben. Het aanwijzen van nieuwe rijksmonumenten gebeurt daarom alleen nog in speciale aanwijzingsprogramma's. Bij uitzondering start de minister soms een aanwijzingsprocedure naar aanleiding van een individueel voorstel in het geval van onopgemerkte erfgoedparels die van landsbelang zijn.

Het parkgebied is al door het rijk beoordeeld

Voorstellen voor nieuwe rijksmonumenten worden door het rijk daarvoor eerst getoetst aan het huidige beleid en pas daarna aan de inhoudelijke waarderingscriteria. In de Erfgoedwet, artikel 3, lid 3, wordt gesteld dat de Minister niet over gaat tot aanwijzing als rijksmonument indien het monument

eerder is beoordeeld. Omdat Het Brediuskwartier in 2007 door het rijk is aangewezen als beschermd dorpsgezicht, kan worden gesteld dat het parkgebied als onderdeel van het Brediuskwartier al redelijk recent door het rijk is beoordeeld.

Het parkgebied is al voldoende beschermd

De aanwijzing als rijksbeschermd dorpsgezicht heeft vervolgens geleid tot verankering van cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplan Brediuskwartier. Daarnaast is het deel van Het Mouwtje, gelegen tussen de Burgemeester s'Jacoblaan en de Jacob Obrechtlaan, tevens als gemeentelijk monument aangewezen. Verder is in de Toekomstvisie aangegeven dat het uitgangspunt is dat het parkgebied voor de komende 100 jaar zal worden behouden en dat oorspronkelijke ontwerp zal worden gekoesterd. In het beheerplan vervolgens wordt omschreven hoe wordt omgegaan met de cultuurhistorische waarde van het parkgebied.

4. Consequenties

Er kan geen aanspraak worden gemaakt op instandhoudingssubsidie van het rijk
Eigenaren van groene rijksmonumenten kunnen in aanmerking komen voor subsidie volgens de Subsidieregeling instandhouding monumenten (Sim) van het rijk. Deze mogelijkheid komt nu te vervallen. Het financiële argument vormt echter geen reden voor het rijk om tot aanwijzing over te gaan. Voor de gestelde ambitie in het Toekomstbeeld 'Bepalen prioriteiten voor het restaureren en terugbrengen van cultuurhistorische elementen', zullen andere financieringsbronnen moeten worden gezocht.

Het gehele park kan worden beschermd als gemeentelijk monument

Door het gehele parkgebied te beschermen als gemeentelijk monument ontstaat één toetsingskader voor het hele parkgebied. Hiertoe zal de bestaande redengevende beschrijving moeten worden aangevuld. Het cultuurhistorische onderzoek dat heeft plaatsgevonden voor het parkgebied, kan daartoe als bron dienen. De wijziging zal ter besluitvorming aan uw college worden aangeboden.

5. Communicatie

De werkgroep wordt per e-mail geïnformeerd over het besluit.
Het besluit wordt gecommuniceerd op de projectpagina.

6. Vervolg

Uitbreiding van de gemeentelijke monumentenstatus naar het gehele parkgebied is nog niet ingepland. Door personele wisselingen is dit niet voor de zomer 2022 gereed.
De overige doelstellingen uit het Uitvoeringsplan worden naar verwachting in de loop van 2022 uitgewerkt in een plan van aanpak dat aan het college ter besluitvorming wordt aangeboden.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

Drs. E.M. Voorhorst
Gemeentesecretaris

Drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester